

Περίληψη της συνέντευξης της Μαγδαληνής Τόσκα,

Συνεντευκτές: Αθανασία Σιαφάκα, Γιώργος Κούκος

Ημερομηνία:

Αρχεία: [ASIAF_MTOSKA_AUDIO1_MP3](#) και [ASIAF_MTOSKA_AUDIO2_MP3](#)

[00:00] Βιογραφικά στοιχεία, Τόσκα Μαγδαληνή, γεν. 1925 στο Χαλάνδρι, στο σπίτι με τη μαμή του Χαλανδρίου, Φιλίτσα, ένας αδερφός, διεύθυνση Βασιλέως Κωσταντίνου

[02:10] μητέρα Χαλανδραία, γένος Κουμάντου, προπάππους Αρβανίτης από Μέγαρα, αρβανίτικα μιλούσε η γιαγιά, η μητέρα δεν ήθελε να μιλάνε

[03:10] είχαν περιβόλια στην Παπανικολή, τρένο, ο πατέρας καλλιεργούσε τα κτήματα και εργάτες όταν είχε τρύγο, σιτάρι και αμπέλια, γείτονες με περιβόλια, ηλεκτρικά (;) πηγάδια

[05: 38] καταγωγή πατέρα (Γεώργιος Νέζης), Χαλανδραίος από τα Μέγαρα, πουλήθηκαν όλα τα κτήματα προπολεμικά, μόνο ένα στην Κατοχή για επιβίωση, τα αγόραζαν «ξένοι» Αθηναίοι, αμπέλι στην Πεντέλη,

[07:35] κάτω από την Παπανικολή αμπέλια και σπαρτά, στην Κατοχή έζησαν από αυτά, τα έκαναν κρασί, στον τρύγο στην Πεντέλη πήγαινε μικρή, η γιαγιά της είχε πατητήρι στο Χαλάνδρι, περιγραφή τρύγου,

[09:57] σπίτι του πατέρα, οικογένεια του πατέρα (5 παιδιά), περιγραφή σπιτιού, ζώα στην αυλή, μπουστάνι στην αυλή

[11:46] περιγραφή γειτονιάς μονοκατοικίες με αυλές και ένα διώροφο, εκκλησία Αγ. Νικολάου

[12:35] παιχνίδια στη γειτονιά, σ' ένα οικόπεδο και στο δημοτικό, το 1^ο δημοτικό (1931), εγκαινία δημοτικού από το Βενιζέλο, 25 μαθητές στην τάξη,

[14:12] ο πατέρας είχε σούστα με άλογο και έκανε μεταφορές, στη Λούτσα για μπάνιο με τη σούστα και «έκαναν» καλύβα, υλικά καλύβας, όταν έβρεχε τους φιλοξενούσε ένα σπίτι

[16:09] ημέρα στη Λούτσα, μέχρι την Κατοχή, μετά την Κατοχή ξαναπήγαν σε σπίτι

[17:09] μητέρα οικιακές εργασίες και θερισμός, μόρφωση γονιών, πριν το 1^ο δημοτικό ήταν στο σπίτι του Καραολή

[18:32] το σχολείο της, δασκάλες/οι, στο γυμνάσιο δεν πήγε γιατί δεν είχε τότε ακόμα στο Χαλάνδρι, ο αδερφός της πήγε στο ιδιωτικό «ΦΩΣ» στην Παπανικολή, ζήλευε, αυτή ασχολήθηκε με το νοικοκυριό

[20:51] για πρόσφυγες: πήραν κοπέλα στο σπίτι, είχαν εγκατασταθεί στα σπίτια του Καραολή και έπαιρναν νερό από το πηγάδι, σχέσεις καλές, σε παράγκες, μας βλέπανε, πήγαινε στις παράγκες και καθόταν;, περιγραφή παραγκών, φτωχική ζωή, τουαλέτες

ομαδικές στα Σίδερα, καθαρές οι πρόσφυγες, καλή υποδοχή, εργάζονταν για τους Χαλανδραίους, οι βασιλικοί δεν τους θέλανε γιατί τους έφερε ο Βενιζέλος, η οικογένεια της ήταν βασιλικοί γιατί ο Βενιζέλος έκανε τον πόλεμο στη Ρωσία. [24:15]

[00:24:17] γάμος με συνοικέσιο με τον άνδρα της το 1945

[00:24:52] κήρυξη πολέμου, σειρήνες, όλοι έξω, φόβος βομβαρδισμού, φόβος, είσοδος στο Χαλάνδρι και κατάληψη σπιτιών, πείνα, μαύρη αγορά στον Πειραιά με το τρένο ανταλλαγή,

[00:24:40]: Πειραιώτες «βομβόπληκτοι» ήρθαν στο Χαλάνδρι, είχαν νοικάρηδες, ταψί με 1,5 οκά φασόλια μαυρομάτικα, πούλησαν πολλά, μαυραγορίτες στο Χαλάνδρι λίγοι,

[00:28:00]: το σχολείο κλειστό ένα χρόνο-αν και είχε τελειώσει η ίδια.

[00:28:40] Τα «προσφυγάκια» με ψείρες στο σχολείο

[00:29:10] ο μπαμπάς της πέθανε το 1970.

[00:29:38] το προξενιό με τον άνδρα της, η καταγωγή του άνδρα της

[00:30:40] θάνατος της μητέρα της από καρκίνο, έγινε η «γυναικά» του σπιτιού, ο άνδρας της εργαζόταν στους ασυρμάτους στα αεροπλάνα στο Φάληρο, μετά στον ελληνοαλβανικό, στον Ζέρβα και μετά αεροπορία [00:32:37]

[00:32:40] ο γάμος της

[00:33:10] ΕΑΜ, εμφύλιος, εξορίες, μάχες στον Ερυθρό και έφυγαν από το Χαλάνδρι γιατί πιάναν κοπέλες οι αντάρτες και έπιασαν κάποιες. Τους φοβόντουσαν τους αντάρτες γιατί ήταν δεξιοί. Έφυγαν με τα πόδια στον Πειραιά/ Καστέλα σε συγγενή, μπλόκο της Χωροφυλακής μάχες σχολής Χωροφυλακής και αντάρτες στον Ερυθρό και σταματούσαν για να κινηθεί ο κόσμος! Μία ώρα αναμονή να περάσουν. Έμειναν για μήνες στον Πειραιά μέχρι να τελειώσει ο Εμφύλιος (;) μετά τις γιορτές γύρισαν. Όλμοι από τους Άγγλους γκρέμισαν κομμάτι της μάντρας

[00:36:47] Κατοχή: φόβος με Γερμανούς, περιορισμός κυκλοφορίας, εικόνα από μπότες, φαγητό περιορισμένο, ο Ερυθρός Σταυρός έδινε τρόφιμα σε παιδιά, ποια φαγητά έτρωγαν, συσσίτιο στη Καλογρέζης ουρές από τα ξημερώματα για φασολιά, ρεβίθια κτλ. (υπάρχει ακόμα το κτήριο), συσκότιση στα τζάμια με κόλλες, «νεκρή εποχή», όχι διασκέδαση

[00:39:20] Απελευθέρωση: ο κόσμος στους δρόμους, η υποχώρηση Γερμανών με χειροβομβίδες στα χέρια. Χαρά! Σειρήνες και καμπάνες. Μετά ο κόσμος κοίταγε πώς θα ζήσει.

[00:40:10] Εμφύλιος: άγριος, Χαλανδραίοι όμηροι και σκοτωμένοι από ΕΛΑΣίτες, μπλόκο από Γερμανούς στην πλατεία από άντρες.

[00:41:20] το πρώτο παιδί το έχασε, γέννησε το 1952 το 1^ο, το 1957 το 2^ο, το 1970 έδωσαν το σπίτι;, αντιπαροχές τις δεκαετίες 1960 ή 70, πολυκατοικίες, άλλαξε όλη η γειτονιά,

[00:42:50] Δεκαετία του 1950: κινηματογράφος Αμίρ, μετά τον πόλεμο άσφαλτος, η Πάουερ πέραγε, το τρένο σταμάτησε. Νέα μαγαζιά, το μπακάλικο του Πάνα; προπολεμικά, στην κατοχή δελτία, ταβέρνες πάντα το Χαλάνδρι πολλές ερχόντουσαν οι Αθηναίοι, κέντρο Φαρίντα με πίστα!

[00:46:00] στη ρεματιά βόλτα, όχι ζευγάρια, δεν μιλάει! Νυφοπάζαρο τις Κυριακές στην πλατεία;;; στο δρόμο

[00:47:21] κατηχητικό υποχρεωτικά και εκκλησιασμός την Κυριακή με οικογένεια,

[00:48:18] σύζυγος καλλιτέχνης (έπιπλα, αγιογράφος, ζωγράφος), τα φτιαχνε στο σπίτι ή στο υπόγειο στην πολυκατοικία ή στην μονοκατοικία

[00:49:50] η ίδια ασχολιόταν με κέντημα και πλέξιμο, ο άνδρα της μοίραζε τα έργα του

[00:51:10] αντιπαροχή το σπίτι το 1971, δικτατορία δε θυμάται πολλά, δεν ανακατεύτηκαν, ο άνδρας της στη δουλειά απαγορευόταν, πειθαρχία, σχολείο τα παιδιά της στο 1^ο δημοτικό και γυμνάσιο, ήσυχα. Ο γιος Ευελπίδων και έγινε αξιωματικός και τώρα υπουργός, χάρηκε αλλά κουράζεται! Ο 2^{ος} ΤΕΙ, στη Γαλλία χημικός και σήμερα στη Γερμανία εργάζεται

[00:55:00] Ίδρυμα Ζήση, χορωδία, δεν πήγαινε, καθόλου διασκέδαση, εκδρομές με τα πούλμαν Δεσποινάκη με τα παιδιά και ο Γκιλάκης (;) Ν. Μάκρη, Λούτσα, Μάτι, όχι πολλές φίλες, αυστηρή μαμά, δεν έβγαινε πολύ, ούτε ο άνδρας της στο σπίτι κήπο κτλ., γιορτές του Αγ Στεφάνου,

[00:57:10] θάνατος άνδρα της 2001, έμεινε μόνη της, τώρα έχει μια κοπέλα, δύσκολα τώρα δεν περπατάει εύκολα

[00:58:30] γέννηση παιδιών της σε κλινική Γιαννακάκη, 5 εγγόνια, λύπη που έχασε τους γονείς και αδελφού της από πνευμονικό οίδημα,

[01:00:50] αλώνια στα Πεύκα του ηγουμένου στον Αγ. Ελευθέριο και έβλεπαν τα άλογα που αλωνίζανε, αγκινάρες, μοδίστρες έραβαν τα ρούχα

[01:02:30] ερώτηση για φλερτ, ήταν κλεισμένες, ντρέπεται, αλλά κάποιος την «κοίταξε»,

[01:05:00] η γνώμη της για την πολιτική κατάσταση και την οικονομία τώρα, κρατήσεις στις συντάξεις και σύγκριση τότε με τώρα

ASIAF_MTOSKA_AUDIO2_MP3

[00:00:00] ο άνδρας της ο Στέφανος στον ΕΔΕΣ ήταν στον Γοργοπόταμο, πήρε παράσημο, της μιλούσε για συναντήσεις Ζέρβα – Άρη κτλ, βγήκε από τους πρώτους στην Ήπειρο

[00:01:30] πήγε στο χωριό του ανδρός της στην Άρτα πρώτη φορά στο 1950, της άρεσε η ζωή εκεί, στοργική σχέση με πεθερικά, πήγαινε με τα παιδιά το καλοκαίρι αν και η διαδρομή ήταν πολύωρη και δύσκολη (λεωφορείο, σχολικό και περπάτημα ή γαϊδούρι)

[00:03:15] ο άνδρας της ήρθε στην Αθήνα στη σχολή αεροπορίας όταν τελείωσε το γυμνάσιο